

Iktatószám

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy

343.72

Hely

Idő

"1913"

Személy

Helyszám

343.53 "1913"

Szerző

Cím Megbolondult a gyáros.

Forrás: Világ

Bp.

1913 11/23

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

Oldalsz.

Megbolondult a gyáros

— Az utca csalói —

Budapest, február 22.

Mult vasárnap délután a Nyugati-pályaudvar környékén volt dolgom. Amint a Podmaniczky-utca áthaladva, a Teréz-körutra befordulok, sokszini érdekes „látvány” tárult elém. Sok száz parasztlány, vasárnap délutánra kimenőt kapott kis pesti cseléd, rikitó kendőjű, simára fésült pesztonka sétált hangosvidáman fel-alá és kacérkodott a nagy számban képviselt hadsereggel. Csak nagyon lassan tudok előre futni, mert a fecsegő, vidám had teljesen elzárja az utat.

— Hol szolgál, kisasszony, — kérdi egy káplár.
— Azt már nem tudom, — felel hamisan mosolyogva a leány.

— Nem tudja, — szól biztos fölényvel a vitéz ur, — hát akkor én hunnét fogom megtudni?!

De az enyelgő, vidám társalgást hirtelen vad sikongás váltja fel. Jönnek a rendőrök! Az a néhány, akinek már van katonája, az jól jár, mert nem bántják, de a többit ugyancsak megkergetik.

— Nem mentek innen! Majd adok én elállni az utat. Mars, mars! Na, gyerünk, mi lesz ott. Mit visitsz, mint egy malac. Hát te kis kigyó, te mit keresel itt? Akkora, mint az öklöm és már ennek is legény kell. Mozogj, egy-kettő!

Mig az utca egyik oldalán a derék rendőrök így keserítik meg a kis cselédek vasárnapját, köröskörül a pályaudvar környékén az utca veszedelmes és kevésbé veszedelmes csalói veszély nélkül és zavartalanul végzik munkájukat.

Két ember ekeseredett hangosan veszekszik; egy vidéki atyafi álmélkodva hallgatja őket.

— Maga hitvány gazember. Maga alávaló csirkefogó. Ha megfeszül, akkor sem adom el magának ezt az órát. Ezt a valódi svájci gyártmányt. Még ha óhen halok, akkor se.

— Adok érte harmincöt forintot!

— Magának még ötvenért sem adom, mert a multkor komiszul becsapott. Maga egy utolsó, piszkos zsidó. Egy ilyen zsidónak nem adom oda az órámat, inkább elpusztulok.

A derék vidéki ezek után már meg nem állhatja, hogy a veszekedőkhöz ne menjen és meg ne kérdezze, hogy mért haragusznak olyan nagyon.

— Meg akarom venni ettől az embertől ezt az arany óráról szóló zálogcédulát, de nem akarja eladni nekem.

— Nem is adom egy ilyen csalónak.

— Hát mért akarja maga minden áron megvenni az ő zálogcéduláját.

— Jöjjön ide félre, megsugom. Itt a Váci-körut 57 alatt van egy ékszerüzlet, ott vagyok alkalmazva. A főnököm elcsap, ha ezt a jó üzletet elmulasztom. Egész kétségbe vagyok esve. Hopps, most jut eszembe. Ön segíthetne rajtam és amellet még jó üzletet is csinálna. Magának ez az ember olcsóbban odaadja azt a cédulát, elhozza aztán az üzletünkbe és még hasznót is kap rá, néhány forintot.

A jó vidéki legtöbbször belemegy a biztos házsonnal kecsegtető üzletbe. Ha habozik, akkor esetleg néhány korona foglalót adnak neki, amire aztán sietve megveszi a zálogcédulát és elmegy a megnevezett ékszerüzletbe. Itt természetesen rögtön felvilágosítják a csalásról; a két csalót persze már

nem találja meg. — És nemcsak én voltam tanuja egy ilyen csalásnak, hanem ezek már évek óta, napról-najra megismétlődnek. Bár különböző helyeken, de nagyobbára ugyanazon emberek csinálják; a beavatott emberek, rendőrök és ékszerészek nagyon jól ismerik is őket, a hatóságok még sem járnak el ellenük kellő erélylyel.

Egy másik, gyakran alkalmazott fogásuk a következő: A kiszemelt áldozatnak — nyomorukra hivatkozván — olcsó áron arany gyűrűt ajánlanak, mondván, hogy menjenek el együtt a zálogházba és ott majd megmondják, hogy a gyűrű valódi-e. Amint aztán elhagyják a zálogházat, a valódi gyűrűt ügyesen hamisítványnyal cserélik el.

Mig ezek ilyen és más trükkökkel és a rendőrség fiavelmét kijátszva dolgoznak, mások, és újabbban egyre többen utcai árusítási engedélylyel, vagyis hatósági beleegyezés mellett csapják be a hiszékeny közönséget.

Szemtanuja voltam annak, hogy egy suhanc hogyan töltött zacskókba vörös téglaport és hogyan adta azt el mint „valódi féregirtó port”.

Lépten-nyomon találkozunk igen hangos utcai árusítókkal, akik — különösen újabbban, mióta zseb-kendőből fogkeféig mindent árulnak — kimondhatatlan károkat okoznak a tisztességes kereskedőknek.

— Nincs kopaszság! Nagyszerű hajkenőcs, — kiáltja az egyik.

— Veszik a foltos ruhát, bekenik ezzel a pasztával és egy-kettő-három, a folt eltűnt, — így ordít az másik.

— Öreg asszony, fiatal asszony nem rontja ezentul a szemét. Ezzel a csodaszerszámmal mindenki egy pillanat alatt befűzi a cernát a tübe! — ilyen szavakkal ajánlgatja abszolút értéktelen áruját a harmadik.

— Megbolondult a gyáros, megbolondult a gyáros, — kiált a negyedik, — azért csak husz fillér az egész.

Az emberek egyre nagyobb tömegben veszik körül, valósággal halomba gyűl a sok husz filléres, és mig szemben egy kereskedő szomoruan bámul az utcára, ő hangosan rikoltozza: megbolondult a gyáros, megbolondult a gyáros!